12. SINIF DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

2026–2027 · 1. DÖNEM 1. YAZILI

Senaryo 2

Adı Soyadı: ..... Sınıf / No: .....

Soru	1	2	3	4	5	6	7	8	Toplam
Puan	15	10	15	12	8	16	12	12	100

8 açık uçlu / kısa cevaplı soru · 100 puan. Yanıtlarında istenen işlem, gerekçe ve kanıtı göster.

Yazılı provasıdır. Okulunun seçtiği senaryoyu kontrol et.

1. Nasıl ve niçin soruları · 15 puan

Yer bilimci, depremin oluşumunu yer kabuğundaki hareketler ve ölçüm verileriyle açıklar. Dinî düşünceyi inceleyen bir araştırmacı ise afetten etkilenenlere yardım etmenin ahlaki sorumluluğunu tartışır.

İki incelemenin soru ve yöntemlerini karşılaştırınız. Bu örneğe dayanarak din ile bilimin her konuda aynı soruyu sorduğu iddiasını değerlendiriniz.

2. Çeviriden araştırmaya · 10 puan

İslam medeniyetindeki bilimsel faaliyetler sırasında farklı dillerdeki eserler çevrilmiş; bazı bilgiler karşılaştırılmış, eleştirilmiş ve yeni gözlem ve hesaplamalarla geliştirilmiştir.

Çevirilerin bilgi birikimine bir katkısını açıklayınız. Verilen bilgilere göre bu faaliyetleri yalnızca kopyalama olarak nitelemek neden yetersizdir?

3. Gelişmenin koşulları · 15 puan

Bir tarihçi bilimsel gelişmeyi açıklarken kütüphaneleri, eğitim kurumlarını, araştırmacılar arasındaki bağlantıları ve araştırmaya sağlanan desteği birlikte inceliyor.

Bu unsurlardan ikisinin bilimsel gelişmeye nasıl katkı sağlayacağını açıklayınız. Gelişmeyi yalnız tek tek bilim insanlarının yeteneğiyle açıklamak neden eksiktir?

4. Kurumların farklı işlevleri · 12 puan

İslam medeniyetinin farklı dönemlerinde medreseler ve rasathaneler bilgi üretimi ve aktarımında rol oynamıştır.

Medrese ile rasathanenin temel işlevlerini yazınız. Bu kurumların aynı işlevi gördüğü iddiasını bir fark belirterek değerlendiriniz.

5. Araştırmaya uygun kurum · 8 puan

Bir araştırmacı grubu geçmişte gök cisimlerinin hareketlerinin nasıl gözlendiğini inceliyor. Başka bir grup hastaların bakım ve tedavisinin yapıldığı kurumları araştırıyor.

İlk grubun rasathane, ikinci grubun darüşşifa belgelerini incelemesi neden uygundur? Her kurumun işleviyle ilişki kurunuz.

6. Çalışmaları sınıflandırma · 16 puan

Bir sergide Hârizmî'nin bilinmeyenli eşitliklerin sistematik çözümüne, İbnü'l-Heysem'in ışığın yayılması ve görmenin gerçekleşmesine, İbn Sînâ'nın hastalıkların tanı ve tedavisine ilişkin çalışmaları tanıtılıyor.

Bu üç çalışmayı ilgili bilim alanlarıyla eşleştiriniz. Bu eşleştirmenin, adı geçen kişilerin bütün çalışmalarını kapsadığı sonucu çıkarılabilir mi? Açıklayınız.

7. Ölçüm ve gözlem · 12 puan

Bir sergide Birûnî'nin yeryüzünün ölçülmesiyle ilgili çalışmaları ile İbnü'l-Heysem'in ışık ve görmeye ilişkin araştırmaları yan yana sunuluyor.

Bu çalışmaların ilgili olduğu bilim alanlarını yazınız. İki araştırma alanında da kullanılabilecek bir bilimsel yöntemi açıklayınız.

8. Çeşitlilik üzerine düşünme · 12 puan

Fâtır 35/27–28'in anlamına ilişkin özet: Yağmurla yetişen ürünlerin, dağların, insanların ve hayvanların çeşitliliğine dikkat çekilir; bilmek ile Allah'a karşı saygı ve sorumluluk duyarlılığı arasında ilişki kurulur.

Metindeki gözleme konu olabilecek iki çeşitlilik örneğini yazınız. Bilgi ile dinî duyarlılık arasında kurulan ilişkiyi açıklayınız.